

II.

Начинъ за разваждане-то.

Тѣзи нѣколко поучения нека ни послужатъ и ни научатъ да си постигнемъ най-лесно и най-скоро наумена-та цѣль.

Може два пъти да са уловятъ: стопанинъ-тъ трѣбва да зема или таквизи добичета, кои-то са намиратъ тамъ въ страната, кое-то наричатъ нашенско-земно-разваждане (а ако са той ограничи исключително само въ това разваждане, тогава са нарича чисто-разваждане) или да докара добичета отъ чужбина и са размесятъ съ тамошни-тѣ.

Отъ последний опитъ сѫ излѣзли много добри слѣдствия, особно Англичани-тѣ сѫ споучили твѣрдѣ много съ тѣзи опити, както видѣхме по-горѣ да хвалятъ тѣхни-тѣ кржнати коне, корторни-тѣ крави, тѣжсти-тѣ свине; разновидни-тѣ раси овце, кои-то сѫ срѣщать у Англия сѫ явно доказване отъ смѣсование-то. При всичко това ние не бихме сѫвѣтвали наши-тѣ селенци да употребяватъ последня-та метода, освѣнъ само при свине-тѣ, а при други-тѣ животни не бихме имъ я препоръжали, само за това, защо-то за да са сполучи единъ задоволителенъ плодъ потрѣбно е доста време, изискватъ са особни познания, за единъ вѣщъ человѣкъ само въ разваждане-то, кой-то да разбира всички-тѣ несгодни за развѣда животни, та да ги отдѣля, а напротивъ онѣзи да избира, кои-то сочать че ще можатъ да принесатъ полза на стопаница. Само съ дѣлго тѣрпение, само съ постоянство, само подиръ единъ дѣлгогодишенъ трудъ въ разваждане-то, може чакъ тогава да са придобие полза отъ смѣшение-то съ чуздо-земни животни; твѣрдѣ е близо до умѣтъ, че тази метода може са извѣрши най-лесно въ яххри-тѣ на богати-тѣ стопани; заради това тя не са препоръжва на наши-тѣ балкански селени, защо-то ние си имаме за сега твѣрдѣ добри сойве, кои-то иматъ много добри свойщи, а са изисква отъ стопани-тѣ само добръ рѣдъ.

Главна-та цѣль на нашия стопанинъ (тамазлѫкчия) е най-вече тази, нашенски-тѣ свойщи да изучи, да знае да ги цѣни, за да може сѫщи-тѣ отъ денъ на денъ се повече и повече да ги вѣздига, да отстранява напротивъ ония лошавици, кои-то са сѫникасватъ въ добитакъ-тѣ, та чрезъ това да облагороди стадо-то си.

Ако напр. са паематъ частни хора — особно нѣкое дружество — и са рѣшатъ да разваждатъ по-добръ добитакъ съ помоща на чуздо-земни-тѣ животни, въ този случай ние